

1. ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΧΑΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 19/10/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 19/10/2023

Σελίδα: 14

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΝΕΙΡΟ

ΤΟΥ Π.Κ. ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗ

Ευρωπαϊκό χάος για τη Μέση Ανατολή

Η «γεωπολιτική Ευρώπη» απεδείχθη συλλογικά χαστικά επικίνδυνη και αναποτελεσματική στη σύγκρουση Ισραήλ - Χαμάς. Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) όχι μόνο απέτυχε να αντιδράσει άμεσα με μια ενιαία φωνή αλλά ακριβώς το αντίθετο: εμφάνισε την εικόνα όπου ο καθένας είτε στους θεσμούς/όργανα είτε στα κράτη-μέλη είχε από μια ξεχωριστή άποψη, μια κακοφωνία δηλαδή με αλληλοσυγκρουόμενες θέσεις και απόψεις που κάθε άλλο παρά έδειχναν ικανότητα να διαδραματίσει ουσιαστικό ρόλο στην περιοχή για τη διαχείριση της κρίσης. Ο επίτροπος (προερχόμενος από την Ουγγαρία) για την «πολιτική γετονιάς» Ο. Βερχάτζι έσπευσε δύο ημέρες (9/10) μετά τη σφαγή να αναγγείλει την πλήρη διακοπή κάθε βοήθειας στους Παλαιστίνιους είτε της Λωρίδας της Γάζας είτε της Δυτικής Όχθης χωρίς να έχει καμιά αρμοδιότητα για κάτι τέτοιο αλλά και χωρίς να δικαιολογείται ηθικά η διακοπή της, καθώς η χορήγησή της αποτελεί προϋπόθεση για την επιβίωση των Παλαιστίνιων. Στην αυθαίρετη αυτή απόφαση του (ακροδεξιών απόψεων) επιτρόπου αντέδρασαν έντονα κράτη-μέλη όπως Ιρλανδία, Ισπανία, Γαλλία κ.ά. με αποτέλεσμα να ακυρωθεί η επικίνδυνη αυτή απόφαση που απειλούσε να απομονώσει πλήρως την ΕΕ από την περιοχή. Αλλά δεν ήταν η μόνη παραφωνία. Η πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν έσπευσε να επισκεφθεί το Ισραήλ για εκδίωξη αλληλεγγύης (ορθόν) αλλά χωρίς να συνεννοηθεί προηγουμένως με κανέναν και, το χειρότερο, στις δηλώσεις της να αποτύγει εμφαντικά να αναφέρει τη θέση του γενικού γραμματέα του ΟΗΕ σύμφωνα με την οποία «η οποιαδήποτε ενέργεια του Ισραήλ στη Λωρίδα της Γάζας θα πρέπει να συνάδει με το διεθνές δίκαιο και να σέβεται τις ανθρωπιστικές αρχές και κανόνες». Η κυρία Φον ντερ Λάιεν έκανε δηλαδή δική της, προσωπική πολιτική αγνοώντας την πολιτική της Ένωσης για το Μεσανατολικό που πηγαίνει δεκαετίες πίσω (Δίλωση Βενετίας 1980).

Η Ένωση μπόρεσε τελικά με ένα άτυπο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να υιοθετήσει κοινή προσέγγιση για τη σύγκρουση Ισραήλ - Χαμάς, αλλά με μεγάλη καθυστέρηση, με κεντρικά στοιχεία της πολιτικής της: καταδίκη των τρομοκρατικών αγριστίτων, σεβασμός απ' όλους του διεθνούς δικαίου, πρόωπηση της ειρηνευτικής διαδικασίας για λύση δύο κρατών, παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας. Αλλά ποιος μπορεί να την πάρει στα σοβαρά με τέτοιες καθυστερήσεις. Πολύ περισσότερο όταν κατηγορείται ότι υιοθετεί πολιτική «διπλών στάνταρντ»: σκληρή απέναντι στη Ρωσία για παραβίαση του διεθνούς δικαίου και ανεκτική απέναντι στο Ισραήλ.

Ολα τα παραπάνω πιστοποιούν ότι η πολυπόθητη ενθλίωση της Ευρώπης ως γεωπολιτικού παράγοντα, έστω περιφερειακής εμβέλειας, βρίσκεται ακόμη πολύ μακριά (παρά την αρχική ενότιπη που επέδειξε στον χειρισμό του πολέμου στην Ουκρανία και την επιθετικότητα της Ρωσίας). Μπορεί ωστόσο να λειτουργήσει ως συντελεστής ανθρωπιστικών παρεμβάσεων αλλά και πάλι με την προϋπόθεση ότι υπάρχει ένας καλύτερος εσωτερικός συντονισμός θέσεων. Ο συντονισμός αυτός μπορεί να διευκολυνθεί από ορισμένες θεσμικές μεταρρυθμίσεις, αλλά η ρίζα του προβλήματος βρίσκεται στην κουλτούρα, αντιλήψεις για την ασφάλεια και απειλές της Ευρώπης. Και αυτό δεν αλλάζει εύκολα.

Πάντως, καθώς η ΕΕ εμφανίζεται ανήμπορη να δράσει, η πρωτοβουλία έχει περάσει στις κυβερνήσεις, περιλαμβανομένης και της ελληνικής. Και της Τουρκίας βεβαίως.

Ο καθηγητής Π.Κ. Ιωακειμίδης είναι πρώην πρεσβευτής - σύμβουλος ΥΠΕΕ, μέλος της συμβουλευτικής επιτροπής του ΕΛΙΑΜΕΤ και Research Associate LSE.